EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2021 07 08
COM(2021) 358 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

pagal 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/880 dėl kultūros vertybių įvežimo ir importo 14 straipsnio 3 dalį

Turinys

1. ĮVADAS 3
2. SIEKTINI TIKSLAI 4
3. PROJEKTO STRUKTŪRA IR PLANAVIMO METODAS 4
4. PAŽANGOS APŽVALGA 5
Įgyvendinimo nuostatų priėmimas 5
Projekto rengimas. Darbas su projekto grupe 7
Konceptualizacija. Aiškinamasis dokumentas 8
Projekto apibrėžimas. Vizijos dokumentas 8
5. VĖLAVIMO RIZIKA 8
6. IŠVADOS 9
I PRIEDAS. Daugiametis strateginis planavimas 10
II PRIEDAS. Pagrindinių projekto etapų ir itin svarbių orientyrų tvarkaraštis 12

ŽODYNĖLIS

Aiškinamasis dokumentas	Dokumentas, kuriame išdėstomas IT projekto pagrindimas ir nustatomi biudžeto reikalavimai
Vizijos dokumentas	Vizijos dokumente išsamiai išdėstomos prielaidos, pateiktos aiškinamajame dokumente. Jame registruojami sistemos valdytojo / sistemos tiekėjo partnerystės veiksmai ir sistemos supratimas jo rengimo metu.
KVI sistema	Kultūros vertybių importo sistema – kultūros vertybių importo centralizuota elektroninė sistema
TRACES sistema	Prekybos kontrolės ir ekspertizių sistema – Europos Komisijos daugiakalbė sanitarijos ir fitosanitarijos sertifikavimo interneto platforma
EU CSW-CERTEX	ES vieno langelio principu grindžiama keitimosi sertifikatais sistema
DFP	Daugiametė finansinė programa; ES ilgalaikis biudžetas, kuris apima 2021–2027 m.

1. ĮVADAS

2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/880[1] dėl kultūros vertybių įvežimo ir importo (toliau – Reglamentas) siekiama užkirsti kelią neteisėtai prekybai kultūros vertybėmis, visų pirma, kai ja prisidedama prie teroristinės veiklos finansavimo, ir uždrausti importuoti į Sąjungos muitų teritoriją neteisėtai iš trečiųjų šalių eksportuojamas vertybes.pagal 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/880 dėl kultūros vertybių įvežimo ir importo 14 straipsnio 3 dalį

Pagal Reglamentą tam tikrų kultūros vertybių, laikomų paveldu, kuriam kyla itin didelis pavojus, importui taikomas importo licencijų reikalavimas, o kitų vertybių, laikomų paveldu, kuriam kyla ne toks didelis pavojus, importui – importuotojo patvirtinimų reikalavimas ir užtikrinama, kad jas importuojant į Sąjungą tikrinimai būtų atliekami vienodai. Tam tikrų konkrečioms paskirtims (susijusioms su švietimu, mokslu ar moksliniais tyrimais) skirtų kultūros vertybių importui šie dokumentų reikalavimai netaikomi.

Įpareigojimas importuotojams gauti importo licenciją arba parengti ir pateikti importuotojo patvirtinimą muitinei bus pradėtas taikyti tik nuo tada, kai pradės veikti centralizuota elektroninė sistema (toliau – KVI sistema). Komisija turi sukurti KVI sistemą ne vėliau kaip iki 2025 m. birželio 28 d.

Sistema bus skirta ne tik veiklos vykdytojams atlikti formalumus, bet taip pat valstybių narių administracijos įstaigų, atsakingų už Reglamento įgyvendinimą (muitinių ir kultūros institucijų), informacijai saugoti ir ja keistis.

KVI sistemos kūrimas ir veikimas taip pat glaudžiai susijęs su kita svarbia Komisijos vykdoma iniciatyva muitinių srityje – ES vieno langelio principu grindžiama keitimosi sertifikatais sistema (toliau – EU-CSW CERTEX)[2].

EU-CSW CERTEX sujungia ES centralizuotas Sąjungos ne muitinės formalumų tvarkymo sistemas su nacionalinėmis muitinės sistemomis, kad būtų sudarytos sąlygos skaitmeniniu būdu keistis patvirtinamaisiais dokumentais, tikrinimų rezultatais, taip pat muitinės ir ne muitinės procedūrų rezultatais.

Kas 12 mėnesių nuo Reglamento įsigaliojimo ir iki tol, kol pradės veikti KVI sistema, Komisija turi pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai pažangos, padarytos diegiant elektroninę sistemą, ataskaitą.

Praeitais metais Komisija pateikė pirmą savo metinę pažangos ataskaitą[3]. Ataskaitoje nurodyti veiksmai, kurių ėmėsi Komisija per pirmuosius metus po Reglamento įsigaliojimo, t. y.: a) būtinų įgyvendinimo nuostatų priėmimo parengiamieji darbai ir b) konsultavimasis su valstybių narių atstovais su kultūros vertybėmis susijusių muitinės klausimų ekspertų grupėje ir kultūros vertybių importo projekto grupėje. Kalbant apie galimą KVI sistemos įgyvendinimo iki nustatyto termino vėlavimo riziką, ataskaitoje nustatyta, kad esama netikrumo dėl dirbti projekte skiriamų darbuotojų ir jo finansavimo pagal DFP.

Ši antroji metinė pažangos ataskaita apima laikotarpį nuo 2020 m. liepos mėn. iki 2021 m. birželio mėn. ir joje apžvelgiama pažanga, pasiekta priėmus būtinas įgyvendinimo nuostatas ir įgyvendinant 1 KVI projekto etapą – „Konceptualizacija“. Siekiant išsamumo, čia trumpai

[1] OL L 151, 2019 6 7, p. 1–14.
[2] https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/electronic-customs/eu-single-window-environment-for-customs_en
[3] COM(2020) 342 *final*.

paminėti siektini tikslai, projekto struktūra ir planavimo metodas, kurie išsamiai išdėstyti pirmojoje metinėje pažangos ataskaitoje. Bendras padarytos pažangos vertinimas ir nustatyta vėlavimo rizika apibendrinami šios ataskaitos išvadų skyriuje.

2. SIEKTINI TIKSLAI

KVI sistema turi pradėti veikti ne vėliau kaip iki 2025 m. birželio 28 d., nes nuo tos dienos visi veiklos vykdytojai privalės gauti importo licencijas arba pateikti importuotojo patvirtinimus muitinei per tą sistemą, kad galėtų teisėtai importuoti[4] kultūros vertybes į Sąjungą.

Reglamente taip pat nustatytas **2021 m. birželio 28 d. įgyvendinimo nuostatų, kuriomis nustatomos išsamios elektroninės sistemos taisyklės, priėmimo terminas**.

Patvirtinus įgyvendinimo nuostatas ir patvirtinus vizijos dokumentą, prasidės elektroninės sistemos kūrimo etapas. Trečiajame etape KVI sistema bus sujungta su EU-CSW CERTEX, kad būtų galima keistis dokumentais su valstybių narių muitinių sistemomis. Kartu bus organizuojami mokymo renginiai siekiant supažindinti valstybių narių administracijų darbuotojus su KVI sistemos veikimo funkcijomis.

Be kitos Komisijos veiklos muitinės srityje, kultūros vertybių importo projekto įgyvendinimas taip pat išsamiai planuojamas 2019 m. peržiūrėtame Daugiamečiame elektroninės muitinės strateginiame plane[5] (toliau – MASP-C 2019 red.). MASP-C 2019 red. ištrauka apie kultūros vertybių importo projekto planavimą pateikta šios ataskaitos I priede. Reikia pažymėti, kad projekto aprašas bus atnaujintas kitoje MASC-P redakcijoje, kad būtų atspindėta faktinė projekto įgyvendinimo pažanga.

Kultūros vertybių importo projektas rengiamas ir įgyvendinant ES vieno langelio aplinką, skirtą muitinėms (MASP-C 2019 red. 1.13 aprašas), kurios pagrindinė IT sistema yra EU CSW-CERTEX. MASP-C 1.13 aprašo ištrauka apie EU CSW-CERTEX sistemos planavimą pateikta šios ataskaitos I priede.

3. PROJEKTO STRUKTŪRA IR PLANAVIMO METODAS

Kaip jau paaiškinta pirmojoje metinėje pažangos ataskaitoje, projekto struktūra grindžiama MASP-C 2019 red. ir jo prieduose pateikta metodika, įskaitant valdymo sistemą[6], ES muitinės veiklos procesų modeliavimo politiką[7] ir IT strategiją[8]. Išsamios veiksmų gairės kartu su pagrindiniais projekto etapais ir itin svarbiais orientyrais išsamiai aprašytos II priede.

Nors sistemos kūrimo projektas įgyvendinamas tuo pat metu keliais lygmenimis, jį galima simboliškai suskirstyti į tris etapus:

1 etapas – konceptualizacija. Pirmiausiai parengiamas **aiškinamasis dokumentas**, kuriame išdėstomas projekto pagrindimas ir nustatomi biudžeto poreikiai. Paskui, naudojant *veiklos procesų modeliavimą* (toliau –BPM), parengiamas **vizijos dokumentas**, kuriame pateikiama išsamesnė informacija apie projektą, susijusi su jo struktūra, sąnaudomis, trukme ir rizika, taip pat informacija apie orientyrus, siektinus rezultatus ir projekto organizavimą. Šie dokumentai atspindi diskusijas ir įgyvendinimo akto, kurį turi parengti Komisija, turinį.

[4] Reglamente kaip importas apibrėžtos šios kultūros vertybėms įforminamos muitinės procedūros: išleidimas į laisvą apyvartą, saugojimas muitinės sandėliuose arba laisvosiose zonose, laikinasis įvežimas, galutinis vartojimas, įskaitant laikinąjį įvežimą perdirbti.
[5] Žr.https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/electronic-customs_lt.
[6] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex3_en.pdf
[7] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex4_en.pdf
[8] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex5_en.pdf

2 etapas – sistemos kūrimas. Vadovaujantis įgyvendinimo akto nuostatomis, taip pat atsirandančiais naudotojų poreikiais ir sistemos funkcinėmis specifikacijomis, parengiamos **techninės specifikacijos**, kuriose nurodoma, kaip bus konstruojama sistema. Šiose techninėse specifikacijose nurodoma: kokia struktūra bus naudojama, kokius pranešimus teiks ekonominės veiklos vykdytojai, kokios bus sąsajos su kitomis sistemomis, bandymų planai ir t. t.

Konceptualiai parengus sistemos struktūrą ir atlikus 1 lentelės 1 bei 3 orientyrams priskirtas užduotis (žr. I priedą), pradedamas nuodugnesnis darbas ir rengiant **taikomųjų programų ir paslaugų specifikacijų** bei **sistemos techninės specifikacijos** dokumentus, kuriais konkretizuojamas aiškinamasis dokumentas ir vizijos dokumentas, atsižvelgiama į daugiau techninių aspektų.

3 etapas – diegimas ir veikimas. Pradedamas tikrasis IT kūrimo etapas (**kūrimo etapas**), o jam pasibaigus prasidės **pereinamasis etapas**, kuriuo bus palaipsniui diegiamos ankstyvosios sistemos versijos skirtingoms naudotojų grupėms ir atliekami bandymai, siekiant užtikrinti, kad iki 2025 m. birželio 28 d. veiklos vykdytojai ir kompetentingos institucijos galėtų naudoti sistemą ir būtų tinkamai pasirengę tai daryti. Pasibaigus šiam etapui, prasidės 6 mėnesių priežiūros laikotarpis, per kurį sistema bus pakoreguota taip, kad atitiktų bet kokius su veikimu susijusius poreikius, kurie gali išaiškėti tik tada, kai IT sistema taps privaloma, ir būtų užtikrinta, kad sistema veiktų sklandžiai.

Reikia pažymėti, kad po Komisijos pasiūlymo dėl ES muitinės vieno langelio aplinkos[9] iki 2025 m. kovo 3 d. KVI sistema bus per EU CSW-CERTEX sujungta su valstybių narių muitinių administracijų sistemomis, kad būtų galima automatiškai atlikti kultūros vertybėms importuoti išduotų dokumentų muitinį tikrinimą. Šiai veiklai įvykdyti bus būtina atlikti atitikties testą.

4. PAŽANGOS APŽVALGA

Įgyvendinimo nuostatų priėmimas

During the first phase the Commission adopted[10] the necessary implementing provisions for the establishment of the electronic system. Siekdama geriau suprasti praktinio įgyvendinimo aspektą, Komisija daug konsultavosi su valstybių narių atstovais su kultūros vertybėmis susijusių muitinės klausimų ekspertų grupėje ir Kultūros vertybių komitete.

The Expert Group is a forum for the discussion of implementation issues of Union legislation on cultural goods pertaining to customs and, in particular, the Regulation (EU) 2019/880 on the introduction and the import of cultural goods and the Regulation (EC) 116/2009 on the export of cultural goods[11]. The latter is a set of EU rules that also provide for a licencing system – at export - which has been in force since 1993[12].

Atsiradus galimybei, Komisija apie atliekamo darbo pažangą informavo meno rinkos asociacijas, siekdama užtikrinti, kad Reglamento praktinio įgyvendinimo aspektai būtų gerai pritaikyti prie rinkos realijų. Vienas oficialių patvirtinimo procedūros veiksmų – internete paskelbtas įgyvendinimo aktas, kad per keturių savaičių laikotarpį (2021 03 24–2021 04 21)

[9] Žr. Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo sukuriama Europos Sąjungos muitinės vieno langelio aplinka ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 952/2013, priedą, COM (2020) 673 *final*.

[10] Kai buvo rengiama ši ataskaita, komitetas buvo pritaręs reglamento projektui ir buvo numatyta, kad Komisijos narių kolegija jį priims iki 2021 m. birželio mėn.

[11] Council Regulation (EC) No 116/2009 of 18 December 2008 on the export of cultural goods (OJ L 39, 10.2.2009, p. 1–7)

[12] Before the creation of Expert Groups for the purposes of the Lisbon Treaty, these same discussions were taking place within the Committee of Regulation (EC) No 116/2009. Dauguma ekspertų grupės narių yra iš tų pačių viešųjų institucijų, kurių atstovai posėdžiauja to reglamento komitete.

su juo galėtų susipažinti suinteresuotieji subjektai.

Įgyvendinimo aktą sudaro penki skirsniai, kurių paskutinis susijęs su išsamia KVI sistemos diegimo ir veikimo tvarka.

KVI sistema turi būti sukurta kaip nepriklausomas esamos TRACES sistemos modulis, kurį valdo Komisijos Sveikatos ir maisto saugos generalinis direktoratas (Sveikatos ir maisto saugos GD). Komisija turi užtikrinti jos veikimą, techninę priežiūrą, palaikymą ir visus būtinus naujinimus bei plėtrą.

Kad Komisija galėtų parengti būtinas reguliarias ataskaitas ir užtikrinti sistemos kūrimą, veikimą ir techninę priežiūrą, jai turi būti suteikta prieiga prie visų KVI sistemoje esančių duomenų, informacijos ir dokumentų. Komisija taip pat užtikrins, kad, naudojant EU CSW-CERTEX, KVI sistema būtų sujungta su nacionalinėmis muitinių sistemomis.

Norėdamos valdyti ir plėtoti KVI sistemą, nustatyti prioritetus ir stebėti, ar ji tinkamai įgyvendinama, valstybės narės ir Komisija turės paskirti informacijos centrus.

Labai svarbu, kad KVI sistemoje būtų teisingai identifikuojami licencijos paraišką teikiantys asmenys ir (arba) licencijų savininkai arba importuotojų patvirtinimuose nurodyti deklarantai. For this reason, the implementing act requires from operators to identify themselves using an EORI number[13].

Įgyvendinimo akto priede pateiktas duomenų žodynas, kuriuo reikės naudotis pildant importo licencijų paraiškas ir importuotojų patvirtinimus, t. y. jame nurodoma informacija, kurią turės pateikti prašymus teikiantys asmenys ir deklarantai, kad užpildytų ir pateiktų atitinkamas formas.

Nors pagrindiniame akte nurodyta „forma“, nereikėtų to suprasti tiesiogiai, nes pildomos formos bus elektroninės, o ne įprasti popieriniai dokumentai. Bus galima atsispausdinti licenciją, patvirtinimą ar bendrą aprašymą, tačiau, priešingai nei nurodyta Reglamente dėl kultūros vertybių eksporto, tai galima padaryti ant bet kokio popieriaus (t. y. nėra privalomų reikalavimų dėl puslapio dydžio, popieriaus storio ar apsauginių ženklų). Bet kuriuo atveju, kai muitinė ar kompetentingos institucijos turi patikrinti licenciją ar patvirtinimą, jos tai daro parsisiųsdamos juos iš KVI sistemos elektroniniu būdu. Moreover, such retrieved documents will be self-standing, meaning that the validity of electronic signatures and the integrity of the document is checked every time the document (or a copy thereof) is accessed, in line with the eIDAS[14] standard.

Dokumentai bus KVI sistemoje ir bus pateikiami muitinėms elektroniniu būdu per EU CSW-CERTEX, todėl nekils klastojimo rizikos, kaip yra popierinių dokumentų atveju. Be to, įgyvendinimo akte numatytos tam tikros garantijos – elektroniniai spaudai ir parašai, kuriais bus užkertamas kelias bet kokiam neteisėtam turinio pakeitimui ir patvirtinamas tikslus laikas ir data, kada forma buvo pateikta arba kada kompetentinga institucija ją gavo.

Konkrečiai, kompetentingos viešosios institucijos leidimus suteikiantis pareigūnas elektroniniu parašu pasirašys elektronines importo licencijas, jos bus patvirtinamos išduodančiosios kompetentingos institucijos pažangiuoju arba kvalifikuotu elektroniniu spaudu, tada pažangiuoju arba kvalifikuotu elektroniniu spaudu jos bus patvirtinamos ICG sistemoje.

Additionally, the submission of a licence application; a request by the competent authority for

[13] EORI number is the Economic Operators Registration and Identification number, as defined in Article 1(18) of Commission Delegated Regulation (EU) 2015/2446.

[14] Regulation (EU) No 910/2014 of the European Parliament and of the Council of 23 July 2014 on electronic identification and trust services for electronic transactions in the internal market and repealing Directive 1999/93/EC, OJ L 257, 28.8.2014, p. 73.

additional information; a submission of additional information or document by the applicant; the decision made by the competent authority; and the expiry of 90 days without a decision by the competent authority will be all marked by the ICG system with an electronic qualified time stamp.

Kalbant apie prieigą prie KVI sistemoje esančių dokumentų, įgyvendinimo aktu nustatoma, kad muitinėms ir kompetentingoms institucijoms bus suteikta prieiga prie importo licencijų, dėl kurių buvo priimtas sprendimas, ir prie importuotojų patvirtinimų bei bendrų aprašymų, kurie buvo pateikti muitinei. Veiklos vykdytojams bus suteikta prieiga prie jų pačių licencijų, patvirtinimų ir bendrų aprašymų. Siekdamos palengvinti prekybą, jos taip gali KVI sistemoje suteikti prieigą prie tų pačių dokumentų kitoms šalims (pvz., galimiems klientams, ekspertams ir kt.)

Komisija ir valstybės narės bus KVI sistemos diegimui būtinų duomenų tvarkymo operacijų duomenų valdytojos. Šiuo tikslu ne vėliau kaip iki 2022 m. birželio 28 d. jos turės sudaryti susitarimą dėl bendro duomenų valdymo.

Siekiant nustatyti praktinius KVI sistemos prieinamumo ir veiksmingumo bei veiklos tęstinumo reikalavimus, įgyvendinimo akte numatyta sudaryti veiklos susitarimus tarp Komisijos ir valstybių narių.

Nors nesitikima, kad taip nutiks, buvo nustatyta tam tikra nenumatytais atvejais taikoma tvarka, jeigu KVI sistema nebūtų galima naudotis ilgiau nei aštuonias valandas. Konkrečiai, KVI sistemos informacijos centrai valstybėse narėse turi turėti viešą internetinę saugyklą, kurioje saugomi visų dokumentų, kurie gali būti išduodami KVI sistemoje, pildomieji elektroniniai šablonai. Kai ICG sistema arba neprieinama funkcija vėl tampa prieinama, veiklos vykdytojai gali naudotis internetinėje saugykloje sukurtais dokumentais, kad įregistruotų tą pačią informaciją sistemoje.

Galiausiai įgyvendinimo akte yra tam tikros saugumo nuostatos, kuriomis užtikrinamas patikimas ir saugus veikimas, visų pirma tikrinant duomenų šaltinį ir apsaugant duomenis nuo neteisėtos prieigos, praradimo, pakeitimo ar sunaikinimo rizikos. Kiekvienas duomenų įvedimo, pakeitimo ir ištrynimo atvejis, taip pat informacija apie tokio duomenų apdorojimo priežastį ir tikslų laiką bei tokią operaciją atlikusį asmenį turi būti registruojami. Be to, valstybės narės informuoja viena kitą, Komisiją ir, atitinkamais atvejais, atitinkamą veiklos vykdytoją, apie visus faktinius ar įtariamus KVI sistemos saugumo pažeidimus.

Projekto rengimas. Darbas su projekto grupe

Komisija įsteigė Muitinės kultūros vertybių importo projekto grupę (KVIPG), kuri veikia kaip diskusijų platforma, skirta nacionalinių muitinių administracijų ir kompetentingų viešųjų (kultūros) institucijų ekspertams, turintiems su paveldo sritimi susijusio licencijavimo formalumų atlikimo, visų pirma elektroniniu būdu, patirties. Ši grupė padėjo rengti įgyvendinimo aktą ir, padedant Komisijos tarnyboms, nustatyti KVI sistemos funkcinių specifikacijų parametrus ir kriterijus.

The Project Group[15] consists of 18 delegates from 11 Member States (AT, BE, BG, ES, LV, PT, RO, DE, NL, IT, FR) and to-date it has met nine times (four during the reporting period 29.6.2020 – 28.6.2021).

Per šį ataskaitinį laikotarpį projekto grupė daugiausia dirbo apibrėždama IT sistemos taikymo sritį, būtiniausias funkcijas ir naudotojų poreikius. Šių diskusijų rezultatas pirma buvo užfiksuotas aiškinamajame dokumente, o po to išsamiau išdėstytas vizijos dokumente.

[15] For more details on the Project Group's mandate and work, please see the Commission's first Progress Report COM(2020) 342 final.

Konceptualizacija. Aiškinamasis dokumentas

The Business Case has been approved by the ITCB[16] on 23 September 2020 and by the Electronic Customs Coordination Group on 16 October 2020 without comments. Aiškinamajame dokumente nagrinėjamos įvairios alternatyvos ir patvirtinama, kad TRACES sistema, įsteigta Sveikatos ir maisto saugos GD, yra tinkamiausia platforma KVI sistemai plėtoti, nes dauguma funkcijų, reikalingų sertifikavimo ir licencijavimo sistemoms, toje platformoje yra gerai išvystytos.

Projekto apibrėžimas. Vizijos dokumentas

Vizijos dokumente išsamiau išdėstytas aiškinamajame dokumente atliktas pradinis vertinimas, jame taip pat išsamiai aprašoma metodika, projekto valdymas ir sąveika su kitais projektais. Todėl KVI sistema bus kuriama Komisijos Mokesčių ir muitų sąjungos generaliniam direktoratui (Mokesčių ir muitų sąjungos GD) bendradarbiaujant su Sveikatos ir maisto saugos GD, pasinaudojant ilgalaikiu šių dviejų direktoratų bendradarbiavimu ir sąveika, siekiant užtikrinti bendradarbiavimą tarp muitinių ir kompetentingų institucijų partnerių, kuris iki šiol buvo sėkmingas gyvūnų, maisto ir pašarų kontrolės srityje. Vyksta paskutinis vizijos dokumento rengimo etapas ir numatoma, kad Elektroninių muitinių koordinavimo grupė jį patvirtins iki 2021 m. birželio pabaigos.

5. VĖLAVIMO RIZIKA

Projekto santrauka

Komisijai pavesta per 6 metus nuo Reglamento įsigaliojimo sukurti centralizuotą licencijavimo sistemą ir susieti ją su nacionalinėmis muitinių sistemomis. Šiai iniciatyvai įgyvendinti Mokesčių ir muitų sąjungos generaliniame direktorate reikia dviejų administratoriaus (AD) etatų, kaip nustatyta atitinkamoje finansinėje teisės akto pasiūlymo pažymoje.

Rizikos pavadinimas ir aprašymas

KVI sistemos įgyvendinimas priklauso nuo to, ar bus patvirtintas atitinkamas finansavimas, ir nuo išteklių paskirstymo Mokesčių ir muitų sąjungos GD pagal įvairius generalinio direktorato prioritetus.

1-a rizika – darbuotojų paskyrimas

Pradiniame Komisijos pasiūlyme nebuvo numatyta sukurti IT sistemą. Taigi atitinkamai tam nebuvo paskirti ištekliai. Tačiau per derybas teisėkūros institucijų prašymu KVI sistemos sukūrimo uždavinys buvo įtrauktas į Reglamentą, o tam prireikė tuo metu nenumatytų papildomų lėšų. Per 2018 m. gruodžio mėn. vykusius politinius trišalius dialogus apskaičiuota, kad šio šešerių metų trukmės projekto reikmėms, susijusioms su IT plėtros darbuotojų etatais Mokesčių ir muitų sąjungos generaliniame direktorate, reikės dviejų visą darbo laiką dirbančio administratoriaus etatų. Tačiau nuo 2020 m. liepos vidurio paskirtas tik vienas visą darbo laiką dirbantis administratorius.

2-a rizika – COVID-19 pandemija

[16] The Information Technology and Cybersecurity Board (ITCB) of the European Commission is a permanent sub-group of the Corporate Management Board. Ji užtikrina, kad ištekliai ir investicijos į informacines technologijas būtų naudojami efektyviai ir kad verslo poreikiai būtų remiami naudojant veiksmingas, saugias ir atsparias ryšių ir informacines sistemas, laikantis asmens duomenų apsaugos principų. Ji prižiūri Europos Komisijos skaitmeninės strategijos įgyvendinimą.

Be pirmiau minėtos rizikos, su COVID-19 susijusi visuomenės sveikatos krizė turi tam tikrą poveikį sistemos kūrėjų grupės gebėjimui atlikti darbą, o ypač kalbant apie projektinę veiklą ir ekspertų grupės bei projekto grupės narių susitikimus su valstybių narių atstovais. Posėdžiai vyko virtualiai, darbotvarkės buvo trumpesnės, o bendraujama buvo nedaug. Be to, dėl visuomenės sveikatos krizės valstybės narės buvo priverstos perskirstyti savo prioritetus, todėl turėjo mažiau pajėgumų prisidėti prie sistemos kūrimo ir teikti susijusią grįžtamąją informaciją. Toks poveikis priklausys nuo to, kiek tęsis visuomenės sveikatos krizė.

3-a rizika – pasiūlymas dėl ES muitinės vieno langelio aplinkos

Sklandus KVI sistemos veikimas glaudžiai susijęs su tuo, ar bus sėkmingas Komisijos pasiūlymas dėl ES muitinės vieno langelio aplinkos, kuriuo siekiama sukurti teisinį pagrindą EU CSW-CERTEX sistemos veikimui. Šio pasiūlymo tarpvyriausybinis (G2G) ramstis atspindi, kaip muitinė ir kompetentingos institucijos partnerės skaitmeniniu būdu keisis duomenimis. Todėl, jeigu teisėkūros institucijos galiausiai pasieks susitarimą, kuris labai skirsis nuo pasiūlyme įtvirtinto G2G metodo, tai turės įtakos tam, kaip KVI sistema ir EU CSW-CERTEX bus sujungtos, taip pat pirmiau aprašytoms KVI sistemos įgyvendinimo nuostatoms.

4-a rizika – turimi biudžeto ištekliai

Labai sunku daryti pažangą, kai esama su derybomis dėl naujos DFP susijusio netikrumo dėl biudžeto. Tačiau reikėtų pažymėti, kad teigiami derybų dėl DFP rezultatai 2020 m. pabaigoje sumažino šią riziką ir kad visas šiai iniciatyvai skirtas biudžetas yra finansuojamas pagal naująją programą „Muitinė“.

Rizikos mažinimo veiksmai

Apie riziką buvo pranešta Mokesčių ir muitų sąjungos generaliniame direktorate.

6. IŠVADOS

Pagrindiniai veiksmai, kurių buvo imtasi per laikotarpį, kuriam skirta ši antroji pažangos ataskaita, siekiant sukurti centralizuotą elektroninę kultūros vertybių importo sistemą (KVI sistema): 1) įgyvendinimo nuostatų priėmimas taikant Reglamentą (ES) 2019/880; 2) šiam tikslui sukurtos projekto grupės atliktas darbas ir 3) pažanga, padaryta rengiant KVI projektui skirtą aiškinamąjį dokumentą ir vizijos dokumentą.

Nors kol kas Komisija laikosi tvarkaraščio, nustatyta, kad esama rizikos, jog gali būti vėluojama įgyvendinti KVI sistemą iki nustatyto termino. One risk concerns the uncertainty surrounding the staff allocated to the project, as this depends on current budget availabilities and overall customs IT development priorities[17]. Nustatyta, kad COVID-19 sukelta sveikatos krizė taip pat daro šiokį tokį poveikį KVI projekto pažangai. Visas poveikis priklausys nuo to, kiek tęsis visuomenės sveikatos krizė.

[17] Such as the Union Customs Code (UCC) digitalisation exercise.

I PRIEDAS. DAUGIAMETIS STRATEGINIS PLANAVIMAS

Daugiamečiu elektroninės muitinės strateginiu planu užtikrinamas veiksmingas ir suderintas IT projektų valdymas nustatant ir strateginį pagrindą, ir orientyrus. Planui galiausiai pritarė Muitų politikos grupėje (MPG) dalyvaujančių valstybių narių atstovai, remdamiesi Elektroninės muitinės koordinavimo grupės (EMKG) patarimais ir Prekybos ryšių grupėje (PRG) vykusiomis konsultacijomis su veiklos vykdytojais.

Elektroninės sistemos planavimas, kurį aptarė ir kuriam pritarė valstybių narių atstovai, išsamiai aprašytas MASP-C 2019 red. 1.18 apraše.

Toliau pateiktoje 1 lentelėje pateikta MASP-C 2019 red. 1.18 aprašo ištrauka apie kultūros vertybių importo projekto planavimą.

1 lentelė. MASP-C 2019 red. 1.18 aprašo ištrauka.

	Orientyrai	*Numatoma užbaigimo data*
1	**Veiklos analizė ir veiklos modeliavimas**	
	– Aiškinamasis dokumentas	2020 m. IV ketv.
	– 3 lygmuo (naudotojų poreikių BPM)	2022 m. 1 ketv.
	– 4 lygmuo (išsamus funkcinių reikalavimų BPM)	2022 m. 1 ketv.
2	**Teisės nuostatos**	
	– Dabartinės priimtos nuostatos*	2019 m. 2 ketv.
	– Ateityje priimsimos nuostatos**	2021 m. 2 ketv.
3	**Projekto pradžios etapas**	
	– Vizijos dokumentas	2021 m. 2 ketv.
	– Teigiamas sprendimas	2021 m. 2 ketv.
4	**IT projektas**	
	– Taikomųjų programų ir paslaugų specifikacijos	2023 m. 2 ketv.
	– Techninės sistemos specifikacijos	2023 m. 2 ketv.
	Kūrimo etapas	
	– Centralizuotų paslaugų įgyvendinimas	2024 m. 3 ketv.
	– Paslaugų integravimas į nacionalines sistemas	Netaikoma
	– Įgyvendinimas nacionaliniu lygmeniu	Netaikoma
	Pereinamasis etapas	
	– Diegimas ir paleidimas	2024 m. 4 ketv.
	– Atitikties bandymai	2025 m. 2 ketv.
5	**Veikimas**	
	– Komisija, valstybių narių administracijos ir veiklos vykdytojai	2025 m. 2 ketv.
	– Ne ES šalys ir ne ES veiklos vykdytojai (prireikus)	Netaikoma
6	**Įgyvendinimo parama (mokymas ir komunikacija)**	
	– Centralizuotas mokymas ir komunikacija	2024 m. 4 ketv.
	– Nacionalinio lygmens mokymas ir komunikacija	2024 m. 4 ketv.

*Dabartinės nuostatos – Reglamentas (ES) 2019/880
**Būsimos nuostatos – įgyvendinimo nuostatos, kurios turės būti priimtos pagal Reglamentą (ES) 2019/880

2 lentelėje pateikta EU CSW-CERTEX projekto ištrauka, kurioje daugiausia dėmesio skiriama EU-CSW CERTEX projekto 2-ajam komponentui, sujungiančiam KVI sistemą.

2 lentelė. MASP-C 2019 red. 1.13 aprašo ištrauka. Projekto EU CSW-CERTEX 2-asis komponentas		
	Orientyrai	*Numatoma užbaigimo data*
1	**Veiklos analizė ir veiklos modeliavimas**	
	– Aiškinamasis dokumentas	2017 m. 1 ketv.
	– Aiškinamojo dokumento priedas	2023 m. 2 ketv.
	– 3 lygmuo (naudotojų poreikių BPM)	2024 m. 1 ketv.
	– 4 lygmuo (išsamus funkcinių reikalavimų BPM)	2024 m. 1 ketv.
2	**Teisės nuostatos**	
	– Dabartinės priimtos nuostatos*	Galioja
	– Ateityje priimsimos nuostatos**	2021 m.
3	**Projekto pradžios etapas**	
	– Vizijos dokumentas	2017 m. 3 ketv.
	– Vizijos dokumento priedas	2023 m. 3 ketv.
	– Teigiamas sprendimas	2023 m. 3 ketv.
4	**IT projektas**	
	– Taikomųjų programų ir paslaugų specifikacijos	2024 m. 2 ketv.
	– Techninės sistemos specifikacijos	2024 m. 2 ketv.
	Kūrimo etapas	
	– Centralizuotų paslaugų įgyvendinimas	2024 m. 3 ketv.
	– Paslaugų integravimas į nacionalines sistemas	2024 m. 4 ketv. ir vėlesni metai
	– Įgyvendinimas nacionaliniu lygmeniu	2024 m. 4 ketv. ir vėlesni metai
	Pereinamasis etapas	
	– Diegimas ir paleidimas	2024 m. 4 ketv.
	– Atitikties bandymai	Nuo 2025 m. 1 ketv.
5	**Veikimas**	
	Komisija, valstybių narių administracijos ir veiklos vykdytojai (Pastaba. Tai yra Komisijai numatyta veikimo pradžios data, valstybės narės pradės atitikties testavimą nuo 2020 m. 2 ketv.)	2025 m. 2 ketv.
	– Ne ES šalys ir ne ES veiklos vykdytojai (prireikus)	Netaikoma
6	**Įgyvendinimo parama (mokymas ir komunikacija)**	
	– Centralizuotas mokymas ir komunikacija	Netaikoma
	– Nacionalinio lygmens mokymas ir komunikacija	Netaikoma

*Dabartinės nuostatos – Reglamentas (ES) 2019/880
**Būsimos nuostatos – įgyvendinimo nuostatos, kurios turės būti priimtos pagal Reglamentą (ES) 2019/880

II PRIEDAS. PAGRINDINIŲ PROJEKTO ETAPŲ IR ITIN SVARBIŲ ORIENTYRŲ TVARKARAŠTIS

